

Hiiliv õppemaks

Tallinna Inglise Kolledži tahtmist inglise keele süvenda-tult õpetamise eest vanematelt 2000 krooni aastas võtta võib esimese hooga mõista. Kui soovid keskmisest paremat haridust – ja seda kolledž vähemalt riigieksamite tulemuste ja ülikoolis jätkajate arvukuse põhjal otsustades tõepoolest annab –, siis maksa ka väärilist hinda, on niisuguse “maksuteate” sõnum.

Tegelikult on Tallinna Inglise Kolledži õpilaste vanemad juba harjunud selle “hea ja parema” eest maksma. Veel enne, kui kool tasulisest keeleõppest kõva häälega rääkima hakkas, maksid nad oma laste hariduse eest 1200 krooni ringis õppeaastas. Sellega on harjunud veel paljud teisedki vanemad, kelle lapsed õpivad koolides, kus kallaku või süvaõppe nime all vähegi midagi enam pakutakse.

Tõsi küll, raha, mida koolid küsivad, ei nimetata reeglina mitte õppemaksuks – sest üldharidus on ju Eestis tasuta –, vaid vabatahtlikuks toetuseks. Iseasi muidugi, kas lapsevanemale, kellele teatatakse summa, mida kool temalt toetuseks ootab, jääb võimalust seda rahuliku südamega mitte maksta. Eriti, kui talle seda lapse kaudu otsesemal või kaudsemal moel meelde tuletatakse.

Olenemata sellest, kuidas kool raha küsimist põhjendab, jääb ikkagi ebamugav ja segane tunne: kust läheb piir, millise osa lapse üldharidusest on vanem juba maksumaksjana kinni maksnud ja mille eest tuleb rahakotti lisaks kergendada? Kui kaugele võib kool omal initsiatiivil ja hoolekogu toetusel seda piiri nihutada?

Hiiliv õppemaks koolis, mis saab tegutsemiseks raha nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse rahakotist, ei tõuka ebavõrdsesse seisu mitte ainult oma õpilasi, vaid ka erakoolid, kes peavad end otsast lõpuni ise ära majandama. Mis viga erakooliks ümber sündida, kui linna maksumaksjad on aidanud nüüdisaegse õpikeskkonna luua ja maksavad edaspidigi kinni maja ülalpidamiskulud! Ehk võiks erakoolina alustaja samasugusele toetusele loota?

Oma lapsele parimat haridust anda sooviv vanem ei tea täna, kas uskuda haridusametnikku, kes ütleb, et kool peab talle antud rahaga välja tulema, või koolijuhti, kes teatab, et sellest ei piisa. Ta ei tea, kas peaks tundma piinlikkust, kui sissetulek ei võimalda kooli toetada.

Pelgalt keeluga – kool ei tohi vanematelt sentigi lisaraha võtta varjatud õppemaksu koolidesse hiilimist ei peata. Pigem tuleks lõpuks ometi avalikult selgeks rääkida ja paika panna, millist hinda haridus maksab ja kes selle eest maksab – nii riigi-kui erakoolis.